

31.3.2008

737/00/2008

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntönnö 19.2.2008, dnro YM044:00/2005

YMPÄRISTÖLUPAJÄRJESTELMÄN JA -HALLINNON UUDISTUSHANKE

Lausuntopyyntö

Ympäristöministeriö asetti vuoden 2005 lopulla hankkeen, jonka tehtävänä oli tehostaa ympäristölupajärjestelmää ja -hallintoa sekä yhdenmukaistaa lupakäytäntöjä. Turvatekniikan keskus (Tukes) on saanut ympäristöministeriöltä hanketta koskevan lausuntopyynnön. Lausuntopyyntö koskee hankkeen osaprojekteja I Keventämisprojekti ja III Menettelyt -projekti.

Hallinnollisten menettelyjen kehittäminen

Osaprojektin I loppuraportissa (Projektin esitykset, kohta 10) on otettu kantaa lupien yhteiskäsittelyyn ja hallinnollisten menettelyjen integroimiseen. Tukes kannattaa projektin esitystä, jonka mukaan hallinnollisten menettelyiden integraatiotyötä tulisi jatkaa. Tukes pitää tärkeänä, että selvitettäisiin projektin esittämällä tavalla tarkemmin mahdollisuuksia, miten ympäristönsuojelulain ja kemikaalilainsäädännön mukaisen ennakoivalvonnan työnjakoa voidaan kehittää. Selvitys olisi tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyössä eri ministeriöiden kanssa.

Pitkän aikavälin tavoitteena tulisi olla päällekkäisten hallinnollisten menettelyjen poistaminen. Kun ympäristönsuojelulainsäädännön mukaisia lupa- ja valvontamenettelyjä kehitetään tämän tavoitteen mukaisesti, tulisi kehitystyössä Tukesin näkemyksen mukaan ottaa huomioon kemikaaliturvallisuutta koskeva lainsäädäntö. Kemikaaliturvallisuuksäännösten tarkoituksena on ehkäistä kemikaaleista aiheutuvia onnettomuuksia (mukaan lukien äkilliset päästöt) sekä niistä johtuvia henkilö- ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Tähän pyritään sekä teknisillä turvallisuuksjohtamisen keinoin.

Ympäristönsuojelulainsäädäntö ja kemikaalilainsäädäntö ovat siten päällekkäisiä, että kummankin tavoitteena on ehkäistä kemikaaleista aiheutuvia onnettomuuksia. Lupa- ja valvontamenettelyissä tulisikin varmistaa, etteivät eri viranomaisten esittämät vaatimukset ole keskenään ristiriitaisia. Tämä saavutetaan osaltaan viranomaisten välisellä riittävän kattavalla yhteistyöllä, esim. lausuntojen ja neuvottelujen avulla.

31.3.2008

737/00/2008

Valvonnan kehittäminen

Päällekkäistä työtä tulisi välttää mahdollisimman pitkälle myös silloin, kun laaditaan ympäristönsuojelulain mukaisia valvontasuunnitelmia. Tämä olisi sekä viranomaisten että valvonnan kohteena olevien yritysten etu. Ympäristövalvonnassa voitaisiin siten jättää vähemmälle esim. kemikaaleista aiheutuvien onnettomuuksien ehkäisy ja keskittyä niihin asioihin, joita muu valvonta (kuten kemikaaliturvallisuusvalvonta) ei kata. Vastaavasti ympäristövalvontaa kannattaisi kohdistaa sellaisiin yrityksiin, joissa muu valvonta jää vähemmälle.

Tukesin näkemyksen mukaan valvontajärjestelmän tulisi olla riittävän joustava siten, että se mahdollistaisi viranomaisen voimavarojen kohdistamisen potentiaalisten ympäristöriskien perusteella, ei esimerkiksi laitoksen suuruuden tai tyyppin mukaisesti. Tukesin kokemuksen mukaan monet suuret yritykset hoitavat asiansa jo tällä hetkellä hyvin. Sen sijaan ongelmia ilmenee enemmän pienemmissä yrityksissä.

Kun valvontasuunnitelmia tehdään, niissä kannattaa huomioida myös sertifiointilaitosten tekemät ympäristöjärjestelmien auditoinnit. Tukesin kokemuksen mukaan sertifiointilaitokset ovat valmiita jopa suuntaamaan omia auditointejaan viranomaistenkin tarpeiden mukaisesti.

Normiohjaus

Tukes pitää projektin esittämää normiohjausta erittäin kannatettavana, koska siten taataan mm. tasapuolinen kohtelu eri kunnissa. Myös normiohjauksessa tulisi ottaa kattavasti huomioon ympäristöön liittyvä säädöskokonaisuus, kuten kemikaalilainsäädäntö ja esim. kauppa- ja teollisuusministeriön päätös vaarallisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä jake-luasemalla (415/1998). Tukesin asiantuntijat ovat käytettävissä toimiala-kohtaisten säädösten valmistelussa silloin, kun säädökset liittyvät Tukesin toimialaan.

Ylijohtaja 
Seppo Ahvenainen

Johtaja 
Juha Karjalainen

TIEDOKSI: TEM, Innovaatio-osasto